

41. ARME KLEINTJES

Bepalingen	
------------	--

Doel	de leerlingen herkennen in een boodschap informatie over de plaats, tijd, oorzaak of reden, doel enz.; ze ontdekken dat die informatie uit een of meer woorden kan bestaan, en een apart zinsdeel vormt met eigen vormelijke eigenschappen. De leerlingen merken dat aan de kern van een zinsdeel iets kan worden toegevoegd. Ze ontdekken dat deze bepaling geen afzonderlijk zinsdeel is en noemen ze bepalingen bij een kern.
Vaardigheden	lezen - schrijven - (spreken)

Stap 1

Aanbodfase

Laat de leerlingen in duo's aan de opdrachten werken. De vraagwoorden die vragen naar een bijwoordelijke bepaling zijn gemakkelijk te ontdekken. Laat de leerlingen bij het vergelijken van de twee teksten eventueel in zinsdelen verdelen. Laat de leerlingen antwoord zoek op de vraag *Waarover weet ik nu meer?* Ze merken dat het antwoord op deze vraag soms ook een kern van een zinsdeel is. Dit is het moment om te wijzen op het verschil tussen de BWB die een zinsdeel is en de bepaling bij een kern (in dit geval telkens een zelfstandig naamwoord).

Zoekfase

8. in groepen
9. klassikaal

Samengevat

Stap 2

Zoekfase

1. Meteen op zoek naar de positie van bepalingen in een zin.

2. De leerlingen merken dat alle zinsdelen die extra informatie geven aan de basistekst hier vooraan zijn geplaatst. Ze merken dus dat een bepaling, net als elk zinsdeel, vooraan kan staan, maar ze zullen wel aanvoelen dat de tekst op deze manier niet altijd even goed klinkt. Laat hen die minder geslaagde zinnen anders formuleren. U kunt hier misschien wijzen op de plaats van de bepaling van tijd tegenover die van plaats.

Samengevat

Lesonderwerp

Nu vullen de leerlingen in de voorziene ruimte het lesonderwerp in.

Oefening

Dit zijn meteen oefeningen in schrijfvaardigheid.

1. Deze oefening kan individueel worden gemaakt. Laat de leerlingen elkaars versie evalueren. De leerlingen plaatsen de bepalingen in de zin. Ze brengen afwisseling in de zinsbouw.
2. Laat enkele leerlingen hun versie voorlezen. Deze oefening is moeilijker dan de vorige. Voor minder taalvaardige leerlingen is ze te hoog gegrepen. Ze vereist namelijk een uitgebreide woordenschat en een sterk inzicht in tekst.

3. De babykangoeroe

De babykangoeroe verblijft zo'n dertig dagen in de baarmoeder van de moeder. De boreling weegt minder dan een gram. Je zou zes van die diertjes in een koffielepeltje kunnen vervoeren. De diertjes kruipen in de buidel van hun moeder. Ze krijgen daar warmte, veiligheid en voeding. Na een maand is het gewicht van het dier al verdubbeld. Een jaar later is het al vijfduizendmaal zwaarder. Pas na zes maanden verlaat de kleine kangoeroe de buidel van zijn moeder. Zodra er gevaar dreigt, keert hij terug. De moederkangoeroe kan al een dag na de geboorte weer zwanger worden. Het tweede embryo groeit slechts gedurende tien dagen. Daarna stopt de ontwikkeling. Het tweede embryo ontwikkelt zich pas definitief wanneer de eerste jonge kangoeroe de buidel heeft verlaten. Een maand later komt het tot weer ontwikkeling in de buidel.